

PADLOPER NIEUWSBRIEF

afdeling Groningen

november 2022

- **Van het bestuur**
- **Waarneming.nl en wat er mee te doen?**
- **Verslagen van activiteiten**
- **Verslag ALV KNNV Groningen 21 maart 2022 Floreshuis**
- **Wat anderen doen**

De deadline voor de volgende Padloper is 5 april 2023

Van het bestuur

Hallo Groninger KNNV-ers,

De lente komt eraan, komt niet, toch wel of... slaan Donar en kornuiten dit seizoen toch over? Op het moment van schrijven mogen de eerste ontlukende bladknopen even weer terug, Koning Winter roert zich nog. Tot zover de clichés omtrent ons wisselvallige klimaat, de mindset is er al wel klaar voor! Kom maar op met die eerstelingen, onze gevleugelde vrienden zoeken en maken nieuwe nestplekken en het eerste groen en stinsen verdringen langzaam maar zeker het winterse pastelkleuren.

We hebben de algemene ledenvergadering met een fraaie lezing achter onze rug en het excursie programma biedt weer veel vertier voor de komende maanden. Dus, meld je aan voor een van de komende activiteiten, zoek elkaar weer op en geniet van de natuur en elkaars aanwezigheid. We hebben het zo gemist!

Voor de volgers een kleine update van de Suikerzijde. We hebben onlangs bericht gehad van de commissie rechtsbescherming van de provincie. Het besluit op het bezwaar tegen de ontheffing Wet natuurbescherming is verdaagd tot 6 mei (zoals het nu lijkt).. Ondertussen heeft de commissie een advies concept uitgegeven, die niet gunstig lijkt (men volgt in grote lijnen de gemeente), maar we (als groen collectief tegen de plannen) hebben tijd om hierop te reageren.

◆ Wist u dat...

KNNV Groningen sinds vorig jaar actief betrokken is bij het versterkingsprogramma van de Nationaal Coordinator Groningen (NCG)?

Ik hoef hier, denk ik, niet de aardbevingsproblematiek nog eens uit te leggen. Maar, wist u dat de ecologie middels de Wet natuurbescherming (Wnb) in dit dossier een rol speelt? Als voorbeeld, u wilt uw spouwmuuren versterken, dan kunnen daar vleermuizen inzitten.

En die zijn beschermd! Dan heeft u een ontheffing voor de Wnb nodig! Dat geldt vooral voor de zwaardere werkzaamheden zoals dakherstel, maar ook complete sloop/nieuwbouw. We willen

natuurlijk niet dat het versterkingsproces gefrustreerd wordt door de wet. Maar we willen ook niet dat de natuur eronder lijdt. Alleen maar strakke stenen blokkendozen waar geen dier in kan? Een nachtmerrie.

En, ziet u het al voor u dat NCG voor al die duizenden woningen aparte ontheffingen gaat aanvragen? Nee, daar ligt sinds 2017 een algemene ontheffing voor, speciaal voor gebouwgebonden soorten, zoals huismus, gierzwaluw en alle vleermuizen. Die ontheffing stelt een aantal voorwaarden waar partijen zich aan moeten houden tijdens het versterkingsproces. Die voorwaarden zorgen ervoor dat deze soorten ook in de nieuwe situatie van de woningen zich welkom voelen, onder andere door inbouwkasten.

Met andere woorden, na het hele versterkingsprogramma willen we deze soorten minstens op het zelfde niveau voor onze provincie behouden!

Voor al op zo'n grote schaal is dit een relatief nieuw concept en is de praktijk vaak weerbarstiger dan de theorie. Genoeg om te leren en het levert ook nieuwe kennis op. Zijn al die maatregelen voor de natuur wel effectief? Dat weten we slechts ten dele.

De NCG ziet het belang in van deze ecologie en onderhoudt sindsdien een klankbordgroep waar (lokale) belangengroepen uitgenodigd worden om aan deel te nemen. Sinds vorig jaar doet de KNNV Groningen ook mee. Dat heeft ook al wat opgeleverd! Namelijk dankzij de scherpe blik van Brenda krijgen huismussen ook in hogere gebouwen (zoals flats) voldoende mogelijkheden om hun nesten te kunnen bouwen. Een dynamisch proces dus.

Zo (her)bouwen we met elkaar Groningen weer op, waarbij ook de (stadse) natuur van profiteert!

Meer over weten? Vraag Thorhold!

- ◆ Voor de goede voornemens voor volgend jaar: Er worden nog **bestuursleden** gezocht. Neem contact op met een van de bestuursleden voor meer informatie:

Thorhold: voorzitter@groningen.knnv.nl

Brenda: secretaris@groningen.knnv.nl

- ◆ De afdeling bezit een bibliotheek die op dit moment geïnteriseerd wordt. Zie de website om de catalogus te downloaden of in te zien:

<https://groningen.knnv.nl/werkgroep/bibliotheek/>

Er is regelmatig een nieuwe, verbeterde versie van de catalogus.

Waarneming.nl en wat er mee te doen?

Als KNNV Groningen hebben we een organisatie pagina waar iedereen toegang toe heeft, ook niet-leden trouwens:

<https://knnvgron.waarneming.nl>

Als je deze pagina bezoekt, zie je basaal alle waarnemingen gedaan in het ons 'doel' gebied, namelijk de provincie Groningen. Alle waarnemingen krijg je dan te zien, dus ook van niet-leden.

Als gebruiker van waarneming.nl kan je eigen waarnemingen ook een KNNV Groningen-tag meegeven voor de waarnemingen binnen onze provincie, dan wordt je 'lid' van de digitale KNNV Groningen groep. De afgelopen jaren hebben 29 gebruikers dat gedaan.

Wil je een organisatie toevoegen, dan zijn de uitgeschreven stappen:

Klik op "Oude Site"

Ga naar "Mijn.waarneming.nl" en klik op "Mijn persoonlijke gegevens"

Rechts onderaan het scherm staat "Veranderen" en klik op "Lidmaatschappen"

Zoek nu bij scrollbar organisatie "KNNV Groningen" op klik op "invoeren".

Dan moet je er wel komen.

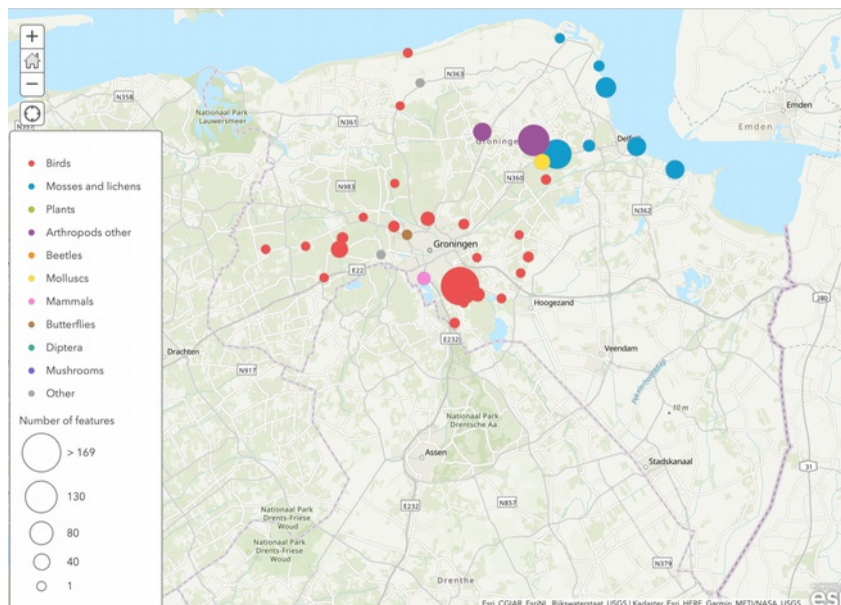
Alles bij elkaar levert dit een groep data op, waar we best leuke dingen mee kunnen doen. Zo zijn er globaal op de pagina al een aantal standaard statistiekjes te zien, maar je kan natuurlijk veel meer mee doen!

Wat? Dat ligt natuurlijk ook jullie!

Het voor- en nadeel van databases is dat het allerlei triviale vragen oproept waarin een antwoord mogelijk veel tijd vergt. Daar ga ik me niet aan wagen. Als nieuwe administrator kan ik op elk moment de data oproepen en er allerlei analyses erop loslaten.

Welke structuur dit oplevert, moeten we maar zien. Wat mij betreft spreken we het volgende af:

Elke keer als de padloper uitkomt, lever ik een stukje aan met wat (hopelijke) interessante gegevens, al dan niet met input van jullie.

Om te beginnen een kaartje met de waarnemingen van de eerste drie maanden van dit jaar verdeeld over de gebruikelijke soortengroepen.

Er valt natuurlijk gelijk 1 ding op:

Het Oost-Groningse deel is nog niet vertegenwoordigd onder de leden van de digitale groep! Dus, hierbij de oproep om aan alle Oost-Groningse om mee te doen.

Hoe?

Simpel, als je bent ingelogd kan je via het tabblad "mijn waarneming.nl" klikken op lidmaatschappen. Als je dan KNNV Groningen opzoekt en dan invoert, dan sta je vanaf dan ook onder de leden en worden je waarnemingen meegenomen!

Uiteraard geldt de oproep voor iedereen (dus ook uit de rest van de provincie) die mee wil doen!

Verslagen van activiteiten

Zaterdag
12 febr

Excursie vogelwerkgroep

Quintusbos/Drentsche Aa

9 deelnemers Weer: helder, windstil

Met een onmisbare toevoeging door GeertJan aan een mooie excursie: “Op een bekende brug”

33 vogelsoorten

Aalscholver	Grote zilverreiger	Merel	Stormmeeuw
Blauwe reiger	Houtduif	Middelste bonte specht (gehoord)	Sijsjes
Boomkruiper	Kauw	Nijlgans	Vink
Boomklever	Kokmeeuw	Roek	Vlaamse gaai
Fazant	Koolmees	Roodborst	Wilde eend
Fuut	Koperwiek	Smient	Winterkoninkje
Grote bonte specht	Krakeend	Spreeuw	Zwarte kraai
Grote lijster (2 ex)	Kuifeend	Staartmees	
	Meerkoet		

Zaterdag
12 mrt

Excursie vogelwerkgroep

Westerbroek

tekst: G.J.

We mogen alweer!! En wat voor een weer: voorjaars. Verzameld bij v.d.Valk niks appelmoes met kers, maar enthousiaste uitleg over de ‘nieuwe’ natuur in en rond Westerbroek, de ecologische verbindingszone tussen Zuidlaardermeergebied en Roegwold. (Laat de otters maar komen, de bevers mogen niet!). Een tiental beklimt uitzichtheuvels, , loopt omhoogspiedend door eiken- en beukenlanen, speurend over waterpartijen, keuvelend over van alles en nog wat en volgzzaam luisterend naar wetenswaardig- en bijzonderheden over het gebied.

Anna, vrijwilliger bij NM

Karin met splinternieuw verzamelboekje

Kortom onze Anna, vrijwilliger bij NM, neemt ons mee door haar achtertuin. Vooral gericht op vogels ontkomen ook planten (bloeiende sleedoorn b.v.), insecten, zoogdieren, historie en forse omgewaaide bomen niet aan onze aandacht. Een mooie lijst waarnemingen is het resultaat en wordt genoteerd in een mooi, splinternieuw verzamelboekje en hieronder in de Nieuwsbrief. Na tweeënehalf uur belanden we weer bij de Valk (what's in a name) voor nazit, koffie en n.b. gebak. Heerlijke excursie. DANK.

Waarnemingen:

kwikstaart	houtduif	zanglijster
zwarte kraai	buizerd + nest	meerkoet
roodborst	krakeend	sijs
wilde eend	vink kuifeend	geelgors
winterkoning	wintertaling	goudvink m en v
kievit	fuut	boomklever
zilvermeeuw	dodaars	kramsvogel
kokmeeuw	houtsnip	rietgors
koolees	Canadese gans	torenvalk
grauwe gans	blauwe reiger	roodborsttapuit
nijlgans	zwaan	zilverreiger
bonte specht	merel	ooievaar
pimpelmees	putter	graspieper
spreeuw	houtduif	fazant
boomkruiper	tjiftjaf	bruine kiekendief

Zaterdag
2 april

Siepeloepwandelning
Zeegse

foto's: o.a. Wil Folkers

Zaterdag
9 april

Excursie vogelwerkgroep

Lemferdinge en Vosbergen

Een klein gezelschap vandaag. Erik, Gustaaf, Geert Jan en Edda trotseerden op de fiets de hagelbuien naar Lemferdinge. Vandaar heerlijk gewandeld, koel weer, regelmatig een zonnetje, slechts drie hagelbuien onderweg. Vogels actief aan het zingen (of aan het dutten, zoals de bosuil, maar logisch als nachtvogel).

Waarnemingen:

Sperwer	Holenduif	Boomklever
Buizerd	Kokmeeuw	Tjiftjaf
Bosuil	Zilvermeeuw	Roodborst
Aalscholver	Zwarte kraai	Boomkruiper
Grote Zilverreiger	Kauw	Goudhaantje
Blauwe reiger	Gaai	Goudvink
Ooievaar	Grote bonte specht	Vink
Grote Canadese gans	Groene specht	Winterkoning
Grauwe gans	Grote lijster	Roodborsttapuit
Nijlgans	Zanglijster	Graspieper
Wilde eend	Merel	Kneu
Fazant	Spreeuw	Rietgors
Houtduif	Pimpelmees	Zwartkop
Tortel	Koolmees	

+ Barneveldse kippen, haas, reeën, grote hoeveelheid kikkerdril

Zondag
1 mei

Excursie

Heemtuin in Muntendam

De excursie is heel goed bezocht. Zó goed dat we niet als één groep op pad konden. Er waren specialisten op velerlei gebieden en men kon mee met specialist dan wel generalist naar keuze. Het kon haast niet anders dan een wat chaotische excursie worden, maar het was wel grappig dat

we elkaar af en toe tegenkwamen en tegen het eind troffen we veel deelnemers in het oude deel van de Heemtuin.

De waarnemingen zijn niet verzameld, maar dankzij Tineke Schwab hebben we wat aardige plaatjes van de excursie.

. Roomvlek lieveheersbeestje

. Slijkvlieg

. Spanrups wintervlinder

. Poelkikker

. Grote Bloedbij

. Grijze zandbij

Zaterdag
14 mei

Excursie vogelwerkgroep

Onnerpolder

Waarnemingen:

blauwe reiger
putter
zwartkop
buizerd
visdiefje
ibis (4)
lepelaar
wintertaling

Donderdag - Zondag
26 mei - 29 mei

Afdelingskamp

Westerwolde

foto's o.a. André Hospers tekst; G.J.

Dit kunstwerk staat op een opgeworpen 'natuurkijk'heuvel aan de Ruiten A. Met op de 15 traptreden 15 gedichten. Dit is zoals ik de natuur hier heb ervaren: een prachtig steeds veranderend theaterbeeld.

Na ons geïnstalleerd te hebben op camping de Bronzen Eik bij Sellingen rijden we naar het natuurgebied Breewisch aan de Ruiten A. Dat is direct genieten van flora, fauna en landschap en

iedereen roept iedereen om te laten zien wat er nu weer te zien is. Libellen en juffers langs de A, vogelpootjes op het pad, boompiepers in (inderdaad)de boom en parachuterend en zingend weer terug op het eigen plekje. Kevers en (nacht)vinders kruisen ons pad tot we uiteindelijk uitkomen bij een met gagel begroeid lager gedeelte, dat echter geheel was opgedroogd.

Een avondwandeling vanuit de camping bracht ons via een mooie omweg met machtige eiken weer bij de Ruiten A met veel dansende haften boven het water.

De volgende dag werden we verblijd met bezoek, dat graag aansloot bij de excursie vanuit Slangenborg naar Ter Borg. Weer veel libellen en een mooi golvend landschap met enkele door SBB aangelegde vijvers waarboven een visarend prachtig waar te nemen is. Heel wat groter dan de spotvogel die we horen en zien zingen. In de vijvers/filters voor het oppervlaktewater bloeit krabbenscheer, maar het is nog te vroeg voor de groene, de vroege glazenmaker scheert wel over.

Via Ter Borg met de grote Westerwoldse boerderijen komen we terug bij de auto/fiets. En dan : ondanks temperatuur en wind toch nachtvlindersen bij de Hasseberg. Stieneke en Diete hebben het laken opgezet net buiten het bosgebied (vanwege broedende grauwe klauwier). Een gast sluit aan, maar de vangst is niet groot. Wel enkele leuke soorten: dromedaris, eikentand en op het moment dat we besluiten op te breken komt de grote ligusterpijlstaart nog even kijken. Het inventariseren van de nachtvlinders is een onderdeel van de hele inventarisatie van flora en fauna van de Hasseberg die de KNNV samen met SBB dit jaar doet.

Na een kort nachtje gaan we de volgende morgen weer terug naar de 'berg'(14,4 m hoog) voor een algemene inventarisatie en Chris heeft zeef en bakken mee voor het vangen van kevers en alweer een gast. Leuke soorten worden gevonden en ook de viltkruiden boven op de droge helling zijn interessant. 's Middags wandelen we langs onge- en gebaande paden met veel insecten op braam en brandnetel naar de A bij Wollinguizen. Mooie natuurontwikkeling na het hermeanderen van de beek en op een rivierduin duidelijke graafsporen van das(sen). Langs de beek veel weidebeekjuffers en een keurig gemaaid Westerwoldepad.

De laatste dag treffen we elkaar bij Smeerling voor een wandeling door het Metbroek. Mooi afwisselend gebied met bos langs de Ruiten A, weilandjes in het bos en open gebied.

Kortom: een geslaagd kamp.

Zaterdag
11 juni

Excursie vogelwerkgroep

Hunzedal - Tussenwater

Waarnemingen:

Waterhoen	Kievit	Gr.zilverreiger
Grutto	Fuut	Blauwe reiger
Georde Fuut	Witgat	Buizerd
Krakeend	Oeverzwaluw	Meerkoet
Knobbelzwaan	Bruine Kiekendief	Kluut
Aalscholver	Bruine Kiekendief	Oeverloper
Roek	Lepelaar	Kokmeeuw
Kleine Mantelmeeuw	Steltkluut	Veldleeuwerik
Zwarte Stern	Bosrietzanger	Huiszwaluw
Kuifeend	Aanvulling:	Boerenzwaluw
Tureluur	Grauwe gans	Witte kwikstaart
Visdief	Gr.canadese gans	Grasmus
Graspieper	Brandgans	Zw kraai
Ooievaar	Nijlgans	Kneu
Scholekster	Wilde eend	Rietgors
Kleine Plevier	Slobeend	
Georde Fuut	Wintertaling	
Lopend naar auto's: Tuinfluiter, zwartkop en boomkruiper		

Donderdag
15 sept

Excursie

Noordpolderzijl

tekst G.J.

Helaas weinig aanmeldingen . Maar prachtig zonnig weer met gevaarlijke wolken boven zee. Opkomend tij en dus komen er geregeld groepjes ganzen en eenden over om op de kwelder of binnendijks te foerageren. Rondje links gedaan, omdat rechts erg afgegraasd is. Dit levert, ondanks het feit dat er al veel is uitgebloeid, toch leuke waarnemingen op. Het landschap is wild aantrekkelijk en mooi digitaal te vangen. Haas en muis blijven echter niet voor ons zitten voor determinatie. De zeekraalvelden beginnen al aardig te kleuren, maar het mooiste moet nog komen: rode explosie op het wad. Langs een rijdsdam een stukje het wad op en daar staan we bijna bovenop een haas, die volledig op

zijn/haar schutkleur vertrouwt. Verschillende dode meeuwen, maar veel meer, met veel kabaal, overvliegende. Wadgeluiden zoals het hoort. Dat regenbuitje doet er dan niet toe. Zeker niet als je daarna weer door de geurende zee-alsem loopt. Witte en gele kwikken lopen de dijk op en af en wij drijven voldaan met de vloed mee en voor de volgende bui aan de dijk over.

Waarnemingen in wandelvolgorde:

zulte of zee-aster	strandplevier	speerdistel
uitstaande melde	kapmeeuw	zeeraket
slijkgras	graspieper	haas
gewone zoutmelde (Halimione portulacoides)	putter	?muis
biestarwegras	zilvermeeuw	witte kwikstaart
zeekraal	wulp	zilte schijnspurrie
biggenkruid	spreeuwenzwormen	schorrekruid
duizendblad	gewone melkdistel (1,50 en diep ingesneden bld)	lamsoor
akkerdistel	krakeend	aalscholver
gekroesde melkdistel	slobeend	oeverloper
reukloze kamille	zwarte nachtschade	bruine kiekendief
zee-alsem	veel grote brandnetel	gele kwikstaart

Vrijdag
30 sept

Excursie

Breebaart

Henk Twiest heeft ons meegenomen naar de Breebaartpolder. Een aantal deelnemers van de excursie is op eigen gelegenheid naar het afspreekpunt, het bezoekerscentrum, gekomen. Daar zagen we al direct een torenvalk. Met zijn tieners zijn eerst naar de vogel hut gegaan waar we op allerlei hoogten kijkerven hadden en we hebben er kijkers, telescopen en camera's ingehangen. Er was heel wat te zien. Lepelaars, kluten, smienten, bergeenden, krakeenden, enkele pijlstaarten, zwarte ruiters, wat puttertjes. Vanwege het hoge water vlogen allerlei vogels af en aan naar de plas.

Daarna zijn we naar de dijk gelopen over een comfortabel betonpad. Daarop lag halverwege een forse drol met veel zaden erin. Voor ons was het raadselachtig van welk beest hij was, mogelijk van een vos. Verderop liep een stinkende kortschildkever over het pad. Voor wie er niet mee bekend is: dat is de soortnaam van de kever. Echt stinken deed hij niet, wel dreigen, door zijn achterlijf omhoog te krommen.

In het water naast het pad werd de dodaars gespot in de buurt van een fuut. Lastig om aan te wijzen, want hij lijkt vaker onder water te zitten dan erboven.

Buiten de dijk lagen op het slik wat zeehonden.

Henk heeft veel verteld over de vogels en na afloop een soortenlijst gemaakt:

Lepelaar	Tureluur	1 Witte kwikstaart
Kluut	Zwarte ruiter	1 Boerenwaluw
Blauwe reiger	5 Kempmaan	1 Fuut
Grote zilverreiger	Bonte strandloper	2 dodaars
Aalscholver	Bontbekplevier	Wulp
Wilde eend	Zilverplevier	Scholekster
Smient	1 watersnip	Spreeuw
Wintertaling	1 tapuit	Buizerd
Krakeend	2 putter	2 torenvalk
Pijlstaart	1 Graspieper	Kokmeeuw
Bergeend		Kleine mantelmeeuw

Verslag ALV KNNV Groningen 21 maart 2022 Floreshuis

-1- Thorhold heet iedereen welkom.

-2- Het verslag van de ALV van 30-8-2021 is vastgesteld.

-3- Ingekomen stukken en mededelingen. Thorhold heeft de aanvraag van de ontheffing WNB toegelicht. Hij heeft nog steeds overleg met de provincie met name voor de insecten werkgroep.

Thorhold schrijft een voorstel hoe wij als afdeling zouden kunnen omgaan met het noteren van waarnemingen als KNNV-afdeling in waarneming.nl

De reden van de statutenwijziging is toegelicht, zie daarvoor ook het verslag van het bestuur van het afgelopen jaar.

-4- jaarverslagen

Bij het verslag van het bestuur werden de gevolgen van de WBTR verder toegelicht. Joost Casus zou misschien kunnen helpen bij het vinden van een notaris aangezien hij dat de vorige keer ook heeft gedaan. Er is al contact gezocht met de landelijke KNNV over wat zij hierin kunnen betekenen.

Bij het verslag van de natuurhistorisch secretaris werd dieper ingegaan over het inventariseren van kevers op de Onneresch voor Land van Ons. Chris had zoveel vrijwilligers dat ze voorlopig gebruikt maakt van niet-KNNV vrijwilligers voor het uitzetten van potjes. Voor het uitzoekwerk zal wel gebruik worden gemaakt van KNNV-ers. Meer info over het gebied en het beheer is te vinden in het beheerplan Beheerplan-Onneresch-februari-2-2022.pdf (landvanons.nl)

Bij de financiële verslaglegging is uitgelegd dat de KNNV afdeling het recht heeft afdelingsleden na diverse aanmaningen die hun jaarcontributie op 1 oktober van dat jaar niet hebben betaald als lid af te zeggen. Het afgelopen jaar draaide de afdeling op voor beide contributie-afdrachten per jaar aan de landelijke KNNV van niet betalende leden. Dit is ook zichtbaar in de exploitatierekening.

Het project Drielanden is overgedragen aan wijkbewoners maar er zal nog wel een verslag worden gemaakt waarvoor mogelijk kosten zullen worden gemaakt. Hiervoor wordt ook nog de gemeente geld gevraagd.

Er wordt nog nagedacht over een speciale excursie , waar de afdeling wat aan bijdraagt aangezien de afdeling ook weinig geld heeft besteed aan lezingen het afgelopen jaar. Het budget voor de werkgroepen is iets hoger aangezien Chris voor de keverinventarisatie voorlichtingsmateriaal moet kopiëren.

Er is een PM post opgenomen voor notaris kosten gezien de op handen zijnde statutenwijziging in verband met de WBTR.

-5- Verslag kascommissie. Marijke vraagt als penningmeester nog een handtekening van de kascommissie.

De kascommissie is akkoord.

-6- Het bestuur wordt decharge verleend voor het financieel jaarverslag.

-7- Wil Folkers wordt bedankt voor haar werk voor de kascommissie. Joke de Haas wordt het nieuwe reservelid.

-8- Bestuur. Jan Groenewolt wordt herbenoemd.

-9- Aangezien de vereniging goed bij kas is wordt de contributie niet verhoogd.

-10/11- Suggesties voor lezingen en excursies en rondvraag.

Er zijn in de zaal geen liefhebbers aanwezig voor het bezoeken van de landelijke vergaderingen namens de afdeling Groningen.

Stella stelt een mossen excursie voor onder leiding van Lukas Verboom . Brenda stelt een lezing van Mattie Berg voor over de Onneresch.

Excursies staan open voor niet leden , niet leden kunnen zich via de site van de afdeling aanmelden voor de nieuwsbrief.

Fons wil meer contact met IVN ook om lezingen te kunnen bezoeken van elkaar.

De vergadering stelt voor en besluit de opbrengst van de boekenverkoop dit jaar aan Oekraïne te schenken (555).

-Pauze

-Lezing

Marco Glastra, directeur van Het Groninger Landschap, hield een lezing over de plannen van zijn organisatie om de Hunze weer herstellen als verbinding tussen het Hunzedal en het Reitdiepgebied, twee belangrijke natuurgebieden van Het Groninger Landschap. Hiervoor moet een deel van het Hunze water niet meer via het Eemskanaal worden geleid maar weer naar het Reitdiep worden geleid. Hiervoor moeten waar mogelijk oude meanders in ere worden gesteld of andere maatregelen genomen worden zodat de verbinding tussen het natuur van het Reitdiepdal weer wordt verbonden met het Hunzedal ten zuiden van de stad Groningen. [Groningen: Stad aan de Hunze | Groninger Landschap](#) en [GB14021-Hunzevisie-2030.pdf](#) (groningerlandschap.nl)

Wat anderen doen

Week van de Invasieve Exoten

In juni 2023 vindt voor de achtste keer de Week van de Invasieve Exoten plaats. Een week die traditiegetrouw begint op de derde vrijdag van juni en 10 dagen duurt, zodat er 2 weekenden in zitten.

In juni 2016 vond de eerste editie plaats. In 10 dagen tijd waren er over het land verspreid ruim 20 lezingen, excursies, natuurwerkdagen en andere publieksactiviteiten waar aandacht werd besteed aan de uitheemse planten en dieren die door menselijk toedoen hier terechtgekomen zijn. Een kort videoverslag is via deze link te bekijken: <https://vimeo.com/195037604>. In de daaropvolgende jaren waren er telkens zo'n 15 tot 30 publieksactiviteiten.

Wegens het succes van de eerdere edities wordt in 2023 opnieuw een Week van de Invasieve Exoten georganiseerd, van vrijdag 16 juni en duurt tot en met zondag 25 juni 2023.

Meer informatie over de Week van de Invasieve Exoten vindt u op

www.weekvandeinvasieveexoten.nl (er is ook kortere URL: www.wvdie.nl). Via de website kunt u ook een activiteit aanmelden.

Oerboeren van het Westerkwartier on tour

Met mini-college van Alex Datema over de landbouw van toen, nu en de toekomst

Na een drukbezochte première en een vertoning in het Groninger Forum is de film Oerboeren van het Westerkwartier nog een aantal keer te zien voor een breed publiek in combinatie met een

programma. In de film worden zeven hoogbejaarde gepensioneerde 'oerboeren' tussen de 76 en 102 jaar oud geïnterviewd over de landbouw van weleer. Wat kunnen de 'oerboeren' ons nog vertellen over die tijd en meegeven voor de toekomst? Na afloop van de film geeft Alex Datema, boer in het Westerkwartier en voorzitter van BoerenNatuur, een mini-college en praat het publiek met Alex en Jasper Tiemens (projectleider Natuur en Landbouw bij de Natuur en Milieufederatie Groningen) na aan de hand van stellingen.

Oerboeren van het Westerkwartier is gemaakt door Jasper Tiemens en Tom Tieman (filmmaker) en gaat over de landbouw van weleer in het Zuidelijk Westerkwartier. Voor deze innemende documentaire interviewden ze zeven hoogbejaarde gepensioneerde 'oerboeren' tussen de 76 en 102 jaar oud.

Jasper Tiemens: 'Met Oerboeren kijken we terug om vooruit te komen. Meebewegen met de natuur, in balans met het landschap, was lang dé manier om te overleven als boer. In de ijverige vooruitgang van de afgelopen decennia is veel basiskennis over dit meebewegen met de natuur verloren gegaan. We gaan op zoek naar de kennis van vóór de schaalvergroting en de landbouwrevolutie vanaf de jaren '60. Kennis van boeren die zestig jaar geleden al boer waren. Heren met een respectabele leeftijd en met kennis van onschatbare waarde.'

Programma met mini-college

Na afloop van de vertoning van Oerboeren geeft Alex Datema een mini-college over de landbouw van toen, nu en de toekomst. Hij is voorzitter van BoerenNatuur, zelf ook boer in het Westerkwartier en kan het publiek als geen ander meenemen in de ontwikkelingen die boeren in Westerkwartier ondergingen en nog te wachten staan. Daarna praat het publiek met Jasper en Alex na aan de hand van stellingen.

Praktische informatie

De film is kosteloos te bezoeken. De inloop is om 19.30 uur, het programma start om 20.00 uur en eindigt rond 21.30 uur. Data:

- ◆ Donderdag 1 december in De Boerderij in Oosterwijtwerd.

Aanmelden via info@eetcafedeboerderij.com

- ◆ Woensdag 7 december in Wongema in Hornhuizen. Voorafgaand aan het programma is er de mogelijkheid om aan te schuiven voor een daghap.

Aanmelden via info@wierde-en-dijk.nl

- ◆ Woensdag 21 december in MFC de Meeden in Aduard.

Aanmelden via p.klooster@nmfgroningen.nl

Kijk voor meer informatie op nmfgroningen.nl/oerboeren.

Tot 2 december is de film ook te zien als onderdeel van de tentoonstelling KOE in het Museum Wierdenland. Ook organiseren onderwijsinstellingen AOC Terra en Van Hall Larenstein een vertoning in combinatie met een programma voor hun studenten.

Kijk voor meer informatie over Oerboeren van het Westerkwartier of om zelf een vertoning (zonder programma) te regelen in een dorps huis, vereniging of gezelschap op nmfgroningen.nl/oerboeren. De film is mede tot stand gekomen met behulp van het programma Westerkwartier Natuurinclusief.

Landschapsbiografie van Westerwolde & Natuur in het landschap van Westerwolde

Door Aart Jan Langbroek

Op 7 oktober 2021 verscheen het fraai geïllustreerde en imposante boek 'Landschapsbiografie van Westerwolde', uitgeverij Van Gorcum. De presentatie vond plaats in het Boschhuis in Ter Apel. Er waren veel belangstellenden waaronder velen die aan de totstandkoming van het boek hadden meegewerkt, waaronder ikzelf. Het was ook wel een bijzondere ervaring omdat het een van de eerste grote bijeenkomsten was vanwege de coronapandemie.

Dat het boek werd geschreven was niet geheel toevallig. Aan dit boek ging vooraf het fraaie en eveneens imposante boek 'Landschapsbiografie van de Drentsche Aa' (Van Gorcum, juli 2015). Een aantal redactieleden, Theo Spek (hoogleraar Landschapsgeschiedenis van het Kenniscentrum Landschap van de RUG) en Jan Bakker (tot 2009 hoogleraar Natuurbeheer bij de RUG), kwamen op de gedachte dat een dergelijk boek ook voor Westerwolde zinnig zou zijn. Aanleiding was de fusie van twee gemeenten — Bellingwedde en Vlagtwedde — tot één gemeente Westerwolde en de (bijna) voltooide grote landschapswerken om het beekdal van de Ruiten Aa te herstellen.

Een landschapsbiografie kan niet bestaan zonder een hoofdstuk over natuur. Althans dat vonden Jan Bakker en Bauke Roelevink. Bauke schreef het boek 'De flora van Westerwolde' (2018). Zij schreven een flink aantal deskundigen aan met kennis over diverse natuuronderwerpen: van algen tot bloemplanten en van kleine waterdieren en insecten tot zoogdieren en schimmels. Het zal geen verbazing wekken dat veel bijdragen werden geleverd auteurs die ook lid zijn van de KNNV en/of IVN. Zij schreven met veel passie hun verhalen die zo uitgebreid waren dat het te veel werd voor de Landschapsbiografie. Besloten werd een apart boek uit te geven, en dat werd 'Natuur in het landschap van Westerwolde'. De redactie daarvan werd gevormd door Bauke Roelevink, Aart Jan Langbroek, Annelies Brekveld en Saskia Uittien. Zij gingen voortvarend aan de slag en het resultaat was dat dit boek eerder uit kwam, namelijk in april 2021, dan de Landschapsbiografie.

Beide boeken over Westerwolde zijn fraai vormgegeven door Frans de Vries. Door de brede samenwerking van organisaties en auteurs met uitgeverij Van Gorcum zijn het fraaie leesbare boeken geworden die de aanschaf meer dan waard zijn. Dat bewijst ook de Landschapsbiografie waarvan de tweede druk in februari is uitgekomen.

https://www.vangorcum.nl/product/100-380_Landschapsbiografie-van-Westerwolde

https://www.vangorcum.nl/product/100-403_Natuur-in-het-landschap-van-Westerwolde